

การใช้จ่าย ที่ ชั่ง อัน

นางสาวพรทิพย์ กิจสมบัติ

006857

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๘

I15860744

The Usage of thii, sii and ʔan

Miss Pornthip Kitsombat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Thai

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้คำ ที่ ซึ่ง อัน

โดย

นางสาวพรทิพย์ กิจสมบัติ

ภาควิชา

ภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

สุประภัสร์ ชูมนาค ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประภัสร์ ชูมนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

กาญจนา นาคสกุล ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา นาคสกุล)

นววรรณ พันธุเมธา ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา)

คุณฉวีพร ชำนิโรคนานต์ ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณฉวีพร ชำนิโรคนานต์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้คำ ที่ ซึ่ง อัน

ชื่อนิสิต

นางสาวพรทิพย์ กิจสมบัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา

ภาควิชา

ภาษาไทย

ปีการศึกษา

๒๕๖๓

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มุ่งหมายที่จะศึกษาการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน ตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ประการแรก คำ ที่ ซึ่ง และอัน ต่างเป็นคำที่อยู่ในหมวดคำไค้หลายชนิด และต่างทำหน้าที่ไค้หลายหน้าที่ ประการที่สอง ในบางกรณี คำ ที่ ซึ่ง และอัน จะใช้เหมือนกัน โดยเป็นคำคนละหมวดคำกัน แต่ ในบางกรณี จะมีคำเพียง ๒ คำที่ทำหน้าที่เหมือนกัน และ ในบางกรณี คำทั้ง ๓ คำ จะทำหน้าที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ประการที่สาม ในแต่ละสมัยจะนิยมใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน แตกต่างกันไป คือ ในสมัยสุโขทัย นิยมใช้คำว่า "อัน" ในสมัยอยุธยา นิยมใช้คำว่า "อัน" และ "ซึ่ง" ส่วนในสมัยรัตนโกสินทร์ นิยมใช้คำว่า "ที่"

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น ๕ บท คือ บทที่ ๑ เป็นบทนำ กล่าวถึงความมุ่งหมาย และขอบเขตของการวิจัย บทที่ ๒ - ๔ ว่าด้วยการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน ตามลำดับ โดยจำแนกการใช้อย่างละเอียดตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ พร้อมทั้งตัวอย่าง ในบทสุดท้าย รวบรวมการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน ในแต่ละสมัย เปรียบเทียบให้เห็นว่าในแต่ละสมัยนั้น มีการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน เหมือน หรือ แตกต่างกันในกรณีใดบ้าง เป็นการสรุปผลการวิจัย และเสนอแนะประเด็นที่น่าสนใจที่ยังมิได้เสนอไว้ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ เพื่อให้ผู้สนใจค้นคว้าต่อไป

Thesis Title   The Usage of thii, san and ?an
Name   Miss Pornthip Kitseombat
Thesis Advisor   Assistant Professor Navavan Bhandhmedha, Ph.D.
Department   Thai
Academic Year   1980

Abstract

The thesis aims to study the usage of thii, san and ?an, from Sukhothai and Ayudhaya up to Ratanakosin period. The results of this research are as follows :

First, thii, san and ?an individually belong to various word - classes and each has various functions. Second, even though these three words are categorized to different word-classes, they sometimes appear to function similarly. In some cases, only two of the three words have the same functions while in other cases all of them have entirely different ones. Third, in each period, each of these three words is used according to its popularity; that is, in Sukhothai period, ?an was remarkably used while both ?an and san were generally used in Ayudhaya period, and thii has been widely used in Ratanakosin period.

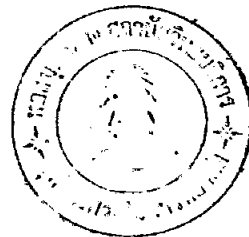
This research report is divided into five chapters. The first chapter is the introduction which includes the purposes and the restrictions of the research. The second, third and fourth chapters are consisted of details and examples of the usage of thii,

๓

sin and ʔan from Sukhothai, Ayudhaya up to Ratanakosin period. In the last chapter, the researcher collects the usage of thii, sin and ʔan in each period and compares their usages in various situations. Finally she makes a conclusion and gives some interesting suggestions, which are not included in the other chapters, for future research

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยดี เพราะการดูแล และเอาใจใส่ ทั้งให้
ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา
ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณท่านที่ให้ความรู้ในเรื่องภาษาโบราณ และภาษาถิ่นต่าง ๆ
ทั้งเหนือ อีสาน และใต้ คือ ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร อาจารย์ พิฑูร
มลิวลย์ และผู้ให้ความรู้ทางด้านภาษาจีน คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ประพิน มโนมัย-
วิบูลย์ ภาษาเขมร คือ อาจารย์ กรรณิการ์ ชินะโชติ ไว้ในโอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์
ดร. กาญจนา นาคสกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิงพร ชำนิโรคศาสตร์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ในสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ทองสนธิ พยุงเวช ที่ได้ให้ความรู้
และกำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

สุดท้ายวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะสำเร็จลงมิได้หากไม่ได้รับความช่วยเหลือ และกำลังใจ
จาก คุณพ่อ คุณแม่ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ตลอดเวลาของการเขียนวิทยานิพนธ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๒. การใช้คำว่า "ที่"	๒๖
๒.๑ "ที่" ที่เป็นคำนำหน้าประโยคลดฐานะ	๑๓
๒.๒ "ที่" ที่ใช้หลังคำกริยา "เป็น"	๓๒
๒.๓ "ที่" ที่เป็นคำบุพบท	๔๕
๒.๔ "ที่" ที่ปรากฏในคำซ้อน	๔๘
๒.๕ "ที่" ที่ปรากฏร่วมกับคำว่า "จะ" เป็นส่วนประกอบของกริยาวลี	๕๔
๒.๖ "ที่" ที่นำหน้าหัวข้อ (Topic) ของประโยค	๕๗
๓. การใช้คำว่า "ซึ่ง"	๖๑
๓.๑ "ซึ่ง" ที่เป็นคำนำหน้าประโยคลดฐานะ	๖๓
๓.๒ "ซึ่ง" ที่เป็นคำเชื่อมแทน	๖๔
๓.๓ "ซึ่ง" ที่นำหน้าหัวข้อ (Topic) ของประโยค	๗๕
๓.๔ "ซึ่ง" ที่นำหน้าหน่วยกรรมตรง	๘๓
๔. การใช้คำว่า "อัน"	๘๘
๔.๑ "อัน" ที่นำหน้ากริยาวลีทำให้เป็นนามวลี	๘๘
๔.๒ "อัน" ที่เป็นคำเชื่อมแทน	๙๖
๔.๓ "อัน" ที่เป็นส่วนหนึ่งของคำเชื่อมสรุปความ	๑๐๕

บทที่

๔.

๔.๔ "อัน" ที่นำหน้าหัวข้อ (Topic) ของประโยค	๑๑๐
๔.๕ "อัน" ที่ปรากฏในคำซ้อน	๑๑๔
๔.๖ "อัน" ที่เป็นคำลักษณนาม	๑๒๐

๕. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	๑๓๑
---------------------------------------	-----

บรรณานุกรม	๑๓๗
------------------	-----

ประวัติการศึกษา	๑๔๒
-----------------------	-----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย